

תזכיר חוק

א.

שם הצעת החוק

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס') (עידוד יציאת נכים לעבודה), התשס"ז - 2007

ב.

עיקרי החוק המוצע

פרק ה' בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה-1995 [להלן- **החוק**], קובע כללים ותנאים לזכאות לקצבת הנכות. ככלל, קצבת הנכות משתלמת למי שאיבד את כושרו להשתכר עקב ליקוי רפואי, או למי שפחת כושרו להשתכר כאמור.

מטבע הדברים, קיומה של הכנסת עבודה בידי המבוטח משליכה על זכותו לקצבה. במצב החוקי הנוכחי, יתכן מצב בו תוספת של שקלים בודדים להכנסת המבוטח, מובילה לשלילת זכותו לקצבה [להלן- **הכנסה שוללת**], או להפחתה משמעותית בגובה הקצבה.

הניסיון והשכל הישר מלמדים כי קיומה של הכנסה שוללת כאמור, מהווה עידוד שלילי להשתלבותם בעבודה של אנשים עם מוגבלויות, וזאת בשל החשש מפני אובדן הזכאות לקצבה.

ביום 28.2.02 חתמה ממשלת ישראל על הסכם עם מטה מאבק הנכים, שעסק, בין היתר, בסוגיה זו. במסגרת ההסכם, הקימה הממשלה ועדה ציבורית בראשות השופט בדימוס אפרים לרון ז"ל [להלן- ועדת לרון]. הועדה האמורה בחנה, בין היתר, את נושא שילובם של אנשים עם מוגבלויות בעבודה.

בראשית חודש מרץ 2005 הגישה הועדה את מסקנותיה המפורטות, וביום 8.5.05 אימצה ממשלת ישראל את המלצות הועדה, והטילה על המוסד לביטוח לאומי לעגן בחקיקה.

הצעת החוק מהווה עיגון בחקיקה של עיקרי המלצות ועדת לרון, בעניינים הנוגעים לתחום אחריותו של המוסד, וכן בעניינים הנוגעים להטבות הניתנות בידי רשויות אחרות, ואשר הזכאות להן תלויה בקביעת המוסד. מטרתו העיקרית של החוק המוצע הינה, כאמור, להסיר או למתן את החסמים הקיימים היום בחוק בהקשר זה, באופן שיעודד השתלבותם בעבודה של אנשים עם מוגבלות.

ג.

מטרות החוק המוצע והצורך בו

לסעיפים 3, 5 ו-8 בהצעה-

במצב החוקי הקיים, השתכרות של מעל סכום מסויים (37.5% עד 150% מהשכר הממוצע) מוציאה את המבוטח מגדר היותו "נכה". הכלל האמור יוצר עיוות קשה במצבים בהם תוספת של שקלים בודדים בהכנסה שוללת לחלוטין את הזכאות לקצבת הנכות. הנכים המצויים במערכת חוששים מלהגדיל את היקף השתכרותם, פן יצאו ממעגל הזכאים.

אשר על כן, בבסיס ההצעה עומד העיקרון לפיו הגדלת השתכרות לא תשלול את הזכאות לקצבה, אלא תפחית את שיעור הגמלה בצורה מדורגת, ובאופן שלמבוטח יהיה כדאי כלכלית לצאת לעבוד (קרי- סך הכנסותיו מעבודה מהקצבה ביחד, יהיה תמיד גבוה יותר מאשר הקצבה המלאה).

אי כושר לנכה משתכר [הממצה את כושר השתכרותו] ייקבע לפי ההכנסה בפועל (ובלבד שההכנסה מבטאת את יכולת השתכרות האמיתית, כאמור), כך שכל אחוז אי כושר המבוטא במספר שלם יהווה דרגת אי כושר נפרדת.

לסעיף 2 בהצעה-

ההצעה מבחינה בין נכים "ותיקים" או "קשים" ובין יתר הנכים. לעניין זה נכה ותיק הינו מי שבאמתחתו 5 שנות נכות, ונכה קשה הינו מי שסובל מליקוי רפואי בשיעור של 75%, או מליקוי רפואי נפשי/קוגניטיבי בשיעור של 40%. אלו המשתייכים לקבוצה הראשונה והמועדפת זוכים לעידוד ברמה גבוהה יותר (ולכן גם סך הכנסתם האפשרית יהא גבוה יותר, בכל רמת השתכרות).

לסעיף 4 בהצעה-

שינוי אופן קביעת אי הכושר כאמור לעיל, עשוי לגרום למעבר מהיר יותר בין רמות הגמלה השונות. משכך, נקבע מנגנון ממתן המתייחס לקצבה חודשית נוספת, המשולמת לפי הוראות סעיף 200א' לחוק (קצבה המיועדת לבעלי דרגת אי כושר של 75% ומעלה בלבד) (להלן: **קח"ג**). כך, מי שחדלה זכאותו לקח"ג רק בשל כך שדרגת אי הכושר שלו ירדה מ-75% מחמת השתכרותו, התשלום שניתן לו יופחת בהדרגה במשך 3 שנים (זאת, כדי למנוע מצב שבו הכנסה של שקל אחד נוסף, גורמת לאובדן מיידי של קיצבה בשווי של 300 ₪ ויותר....).

לסעיף 6 בהצעה-

הואיל והשתכרות בפועל משפיעה על גובה הגמלה, אין עוד צורך במנגנון הקיים של הפחתת הכנסת עבודה מהגמלה- ומוצע לבטלו.

ההוראה היחידה הנדרשת לעניין זה, היא זו שהתייחסה להכנסות שאינן מעבודה.

לסעיף 7 בהצעה-

התיקון המוצע כאן נועד אך להבהיר כי הזכות לשיקום מקצועי, הקבועה בחוק, מותנית בכך שהמבוטח נדרש להכשרה מקצועית שתאפשר שיבה לעבודה או השתלבות בה [דהיינו- גם מי שלא עבד בעבר יכול שיהא זכאי לשיקום מקצועי].

לסעיף 8(ד) בהצעה-

כפי שצויין, אחד מהעקרונות העומדים בבסיס ההצעה הינו הסרת החסמים הקיימים היום בפני יציאה לעבודה של אנשים עם מוגבלות. אחד מהחסמים המוכרים למוסד, בהקשר זה, הינו החשש מפני מצב של אובדן עבודה ואובדן ההשתכרות הכרוכה בה, לאחר שכבר נפסק תשלום הגמלה. כדי למתן החשש האמור, מוצע לאשר לנכה תקופת הסתגלות בת שנתיים, במהלכה יהא זכאי, אם איבד את עבודתו, לשוב ולקבל את הגמלה ששולמה לו קודם שהחל לעבוד [ובלבד שמתקיימים בו יתר תנאי הזכאות שאינם כרוכים בכושר ההשתכרות].

לסעיף 9 בהצעה-

במקרים רבים ניתנות לנכה הטבות שלא ע"י המוסד לביטוח לאומי, למי שנקבעה לגביו דרגת אי כושר של 75% ומעלה. כדי למנוע פגיעה במי שדרגת אי הכושר שלו פחתה לפי הוראות חוק זה, מוצע לשמר את ההטבות הנילוות לתקופה של 3 שנים, ולאחר מכן ליתן אותן באופן חלקי ויחסי לשיעור הקצבה החדש.

לסעיף 10 בהצעה-

סעיף זה [המהווה סימן חדש בתוך הוראות פרק ט' בחוק], מסדיר את תנאי הזכאות לגמלה, לגבי מבוטח שכושרו להשתכר לא נפגע ברמה המזכה בגמלה.

כדי להבחין, סמנטית, בין גמלה זו ובין קצבת הנכות, תכונה גימלה זו- "עידוד".

ככלל, תשלום קצבת העידוד רק למי שהיה זכאי לקצבת נכות במשך 12 חודשים לפחות [בכך בא לידי ביטוי העיקרון של עידוד יציאתו לעבודה, של מי שלא היה משולב בה מלכתחילה- להבדיל מאדם הסובל מליקוי רפואי שלא מנע ממנו לעבוד, ושלא יהיה זכאי לתמריץ].

גם כאן מבחינים שיעורי הגמלה בין זכאים "ותיקים" או "קשים" מחד (השייכים לקבוצה המועדפת), לאלו שאינם (והשייכים לקבוצה הרגילה).

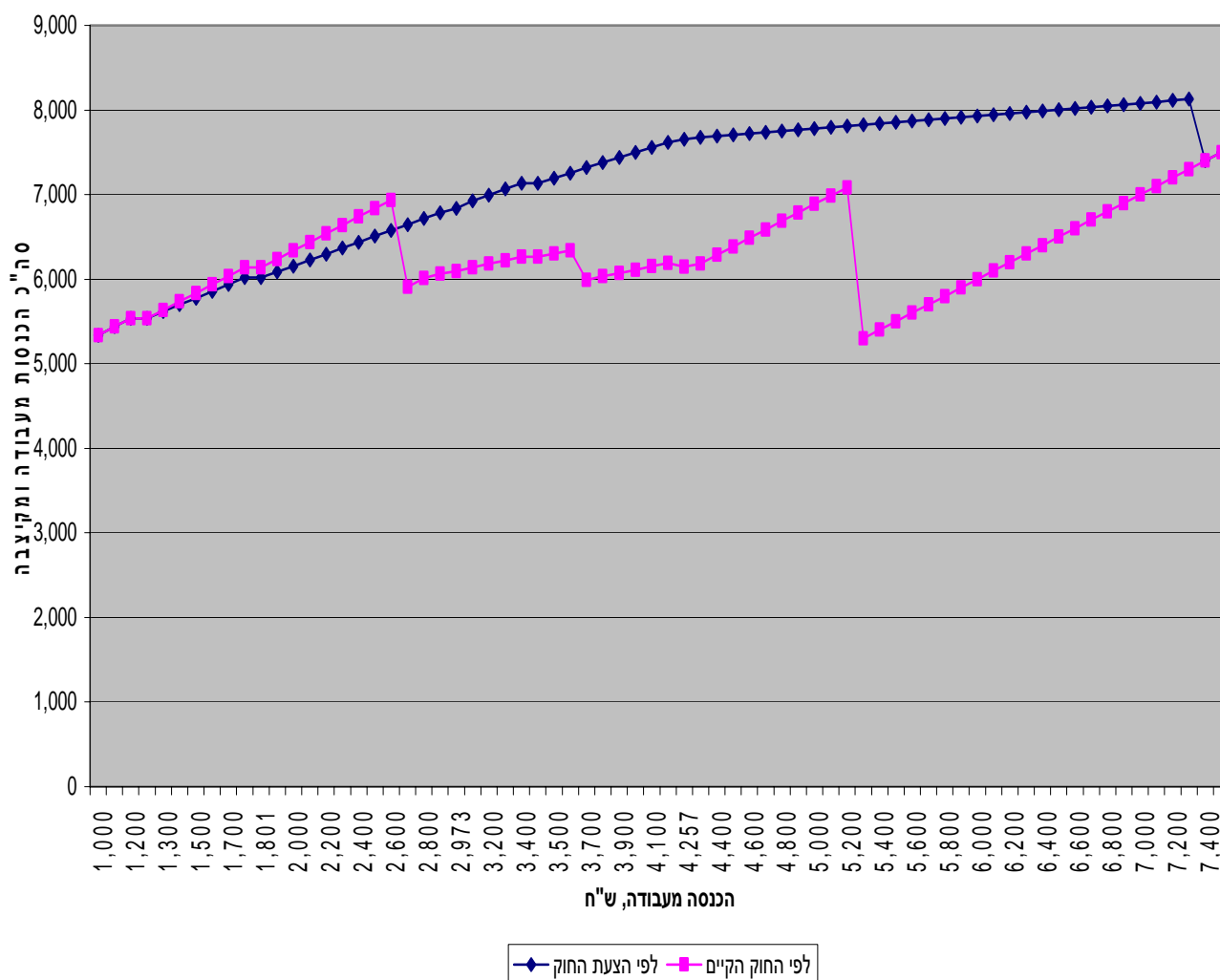
לפי המלצות ועדת לרון, מוצע כי עידוד בשיעור הנופל מהשיעור הקבוע בחוק- לא ישולם. [בין 200 ל- 800 ש, בהתאם להרכב המשפחתי, ולפי הקבוצה אליה משתייך המבוטח]

להוראות התחולה-

הואיל וישנם כיום מקבלי גמלה שעלולים להיפגע בשל הוראות התיקון המוצע, נקבע כי מי שהיה זכאי לקצבה ערב תחילת החוק, בידו הברירה לבחור בין ההוראות החוק בנוסח החדש, ובין ההוראות בנוסח הקודם. מדובר, בהקשר זה, במי שמשתכרים הכנסה שאינה נלקחת כיום בחשבון בחישוב הקצבה [הכנסה שבין 17% ל- 25% מהשכר הממוצע], וכן במי שהכנסותיו מעבודה לא יאפשרו לו להיות מוכר כ"נכה" בשיטה המוצעת עתה [השתכרות שבין 50%/60% מהשכר הממוצע ל 150% מ השכר הממוצע].

לעניין זה, להלן גרף המתאר את המצב הקיים לעומת המצב המוצע.

**השוואה בין הצעת החוק לבין החוק הקיים של סה"כ הכנסות מעבודה ומקצבה לזוג+2
(הכנסה קובעת 150%)**

- ד. **השפעת החוק המוצע על החוק הקיים**
 סעיפים 200, 200א, 202, 203, 209, בחוק הביטוח הלאומי- יתוקנו.
 להוראות החוק ייוספו סעיף 220א, 222ג וכן לוחות ח'1 וח'2.

- ה. **השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקן המשرد, וההיבט המינהלי**
 לעניין אוכלוסיית הזכאים הנוכחית, ההצעה אינה כרוכה בעלות נוספת. לא ניתן להעריך את מספר הזכאים העתידיים והתפלגותם לפי הכללים המוכתבים בהצעה [שכן, מטרת ההצעה הינה לשנות את דפוס ההתנהגות של אוכלוסיית הזכאים]. משכך, לא ניתן לאמוד את עלותה לעניין זה.
 החוק יבוצע בידי עובדי המוסד לביטוח לאומי.

- ו. **ולהלן נוסח הצעת החוק**

**חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' _____) (עידוד תעסוקת נכים)
התשס"ז-2007**

1.	תיקון הכותרות	בפרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה-1995 (להלן- החוק העיקרי) במקום כותרת סימן א' יבוא "מקבלי קצבת נכות ומקבלי תמריץ לעבודה".
2.	תיקון סעיף 195	בסעיף 195 לחוק העיקרי- (א) לפני ההגדרה "הכנסה" יבוא- " בעל ליקוי חמור ובעל זכאות ממושכת"- כל אחד מאלה- (1) מי שנקבעו לו אחוזי נכות רפואית לפי הוראות סעיף 208, בשיעור של 75% לפחות, או שנקבעו לו 40 אחוזי נכות רפואית בהתאם למבחנים המנויים בפרטים 33 או 91 שברשימת הליקויים, כמשמעה בתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (קביעת אחוזי נכות רפואית, מינוי וועדות לעררים והוראות שונות), התשמ"ד-1984; (2) מי שהיה זכאי לקצבת נכות בתקופה של 60 חודשים, מתוך 84 החודשים שקדמו בתכוף ליום _____.
		(ב) בהגדרה "נכה"- (1) ברישה, במקום "מתקיים בו אחד מאלה" יבוא "מתקיימים בו כל אלה" (2) פסקה (1)- תמחק; (3) פסקה (2) תסומן "(1)" ובה, במקום "כושרו" יבוא "אין לו כושר להשתכר או שכושרו", המלים "וכן השתכרותו בפועל"- תמחקנה, ובמקום "צומצמו" יבוא "צומצם"; (4) אחרי פסקה (2) יבוא- " (2) הכנסתו בפועל מעבודה או ממשלח יד פחתה, רק מחמת הליקוי, מ- (1) לגבי בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת - 60% מהשכר הממוצע. (2) לגבי מי שאינו מהמנויים בפסקה (1) - 50% מהשכר הממוצע. (5) במקום הסיפה החל במלים "הכל לפי כללים" יבוא "לאבדן כושר להשתכר או לצמצומו כאמור יקראו להלן- אי כושר להשתכר; לעניין פרק זה יראו כנכה גם מי שהיה עובד קטין בתכוף לפני שנגרם לו אי הכושר להשתכר".
		(ג) בהגדרה "עקרת בית", בפסקה (3), הסיפה החל במלים "ובשל נישואיה"- תמחק.
3.	תיקון סעיף 200	בסעיף 200(א) לחוק העיקרי, במקום המלים "נכה יחיד שנקבעה לו" יבוא "נכה יחיד שאין לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד, או שהכנסתו כאמור אינה עולה על 17% מהשכר הממוצע במשק, ונקבעה לו", ובמקום "75% לפחות" יבוא "100%".

¹ יום תחילתו של החוק

תיקון סעיף 200א	4.	בסעיף 200א לחוק העיקרי, בסופו יבוא-
		<p>(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), נכה שהיה זכאי לקצבה חודשית נוספת, וחדלה זכאותו כאמור, בשל כך בלבד שנקבעה לגביו מחדש דרגת אי כושר להשתכר, יוסיף המוסד לשלם לו קצבה כאמור בשיעורים הבאים:</p> <p>(1) ב- 12 החודשים הרצופים שלאחר שחדלה זכאותו כאמור- בשיעור שחל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב);</p> <p>(2) החל בחודש ה- 13 ועד לתום 24 החודשים הרצופים שלאחר שחדלה זכאותו כאמור- 66% מהשיעור שחל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב);</p> <p>(3) החל בחודש ה- 25 ועד לתום 36 החודשים הרצופים שלאחר שחדלה זכאותו כאמור- 33% מהשיעור שחל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב)."</p>
תיקון סעיף 201	5.	<p>בסעיף 201 לחוק העיקרי, במקום "שאינה עולה על 74%" יבוא "הפחותה מ- 100%", המלים "ובעד התלווים בו שהם תושבי ישראל"- יימחקו, ובמקום הסיפה החל במילים "בסכום שיחסו" יבוא -</p> <p>"והכל לפי השיעורים הנקובים לגביו, בצרוף תוספת בעד התלווים בו שהם תושבי ישראל [להלן- התוספת], ובהתאם לאמור בסעיף 209(א). נכה כאמור, שאין לו הכנסה לפי סעיף 2(1), (2) או (8) לפקודת מס הכנסה, תשולם לו התוספת בהתאם לשיעור הקיצבה החל לגביו, בסכום שיחסו לקצבה האמורה הוא כיחס שבין אחוז דרגת אי כושרו להשתכר- לבין מאה.</p> <p>לעניין הוראות סעיף קטן זה, השיעורים הנקובים בחלק א' של לוח ח'1 יחולו לגבי בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת, והשיעורים הנקובים בחלק ב' של לוח ח'1, יחולו לגבי מי שאינו בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת."</p>
תיקון סעיף 202	6.	בסעיף 202 לחוק העיקרי-
		<p>(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא- "יתרת הקצבה"- ההפרש בו עלתה הקצבה המשתלמת לנכה על הקצבה הקובעת.</p> <p>(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא- "היתה לנכה הכנסה חודשית שלא לפי סעיף 2(1), (2) או (8) לפקודת מס הכנסה, תנוכה הכנסה זו מיתרת הקצבה."</p>
תיקון סעיף 203	7.	בסעיף 203 לחוק העיקרי, בפסיקה (3), במקום "לעבודה" יבוא "להשתלב בעבודה".
תיקון סעיף 209	8.	בסעיף 209 לחוק העיקרי -
		<p>(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא- " (ב1) היתה לנכה הכנסה מעבודה או ממשלח יד, המשקפת, לדעת רופא מוסמך ופקיד שיקום שהמוסד הסמיכו לכך, את כושרו להשתכר- תקבע דרגת אי כושרו להשתכר, בשיעור שלא יעלה על היחס שבין הקצבה המופחתת החלה לגביו ובין הקצבה הקובעת. חל שינוי בהכנסה כאמור, תיקבע דרגת אי הכושר מחדש בהתאם לשינוי שחל בהכנסתו כאמור. ראה המוסד, בתביעה שהוגשה לראשונה לאחר יום _____ [יום התחילה], כי התובע משתכר בפועל למטה מכושרו להשתכר, תיקבע דרגתו באחד מהשיעורים המנויים בסעיף קטן (ב2).</p> <p>(ב2) לא היתה לנכה הכנסה מעבודה או ממשלח יד, או היתה לו הכנסה כאמור שאינה משקפת את כושרו להשתכר, תיקבע דרגת אי כושרו להשתכר, באחד מהשיעורים הבאים- 60%, 65%, 74% או 100%."</p> <p>(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "שאינה פחותה מ- 75%" יבוא "וכן דרגת אי כושר הנקבעת לפי לוח ח'1, לגבי נכה שיש לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד".</p>

- (ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא-
 "(1ג) נכה שדרגת אי כושרו עלתה על- 74%, תיקבע לגביו דרגת אי כושר-
 (1) לא היתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד- בשיעור של 100%;
 (2) היתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד- לפי היחס שבין הקצבה המופחתת החלה לגביו ובין הקצבה הקובעת."
 (ד) בסופו יבוא-

"(ד) מי שחדל להיות נכה בשל כך בלבד שהיתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד בתקופה שלא עלתה על 24 חודשים רצופים (להלן- תקופת השתכרות), והכנסתו בתקופה האמורה פחתה מההכנסה האמורה לגביו בפסקה (2) בהגדרה "נכה" שבסעיף 195, יראו אותו, לענין ההגדרה האמורה, כאילו לא היתה לו הכנסה כאמור בתקופת ההשתכרות, והמוסד יקבע לגביו דרגת אי כושר שלא תפחת מדרגת אי הכושר שנקבעה לגביו לאחרונה, לפני שחדל להיות נכה כאמור.
 הוראות סעיף קטן זה יחולו גם לגבי מי שבתקופת ההשתכרות פחתה דרגת אי כושרו להשתכר בשל הכנסה מעבודה או ממשלח יד."

(ה) הקצבה המופחתת החלה על נכה תהיה הקצבה הקובעת פחות הסכום המתקבל מסך מכפלות השיעורים הנקובים בטור א' שבלוח ח1, בחלקי ההכנסה הנקובים בטור ב' בלוח האמור."

הוספת סעיף 220א	9.	אחרי סעיף 220 לחוק העיקרי יבוא-
הטבה לפי כל דין, שניתנה למי שנקבעה לגביו דרגת אי כושר של 75% לפי הוראות פרק זה, ואינו זכאי לה עוד בשל כך בלבד שנקבעה לגביו דרגת אי כושר פחותה מ- 75% [להלן בסעיף זה- זכאי מיוחד], תוסיף להינתן לזכאי מיוחד לתקופה של 36 חודשים, ובלבד שמוסיפים להתקיים בו יתר תנאי הזכאות להטבה [להלן- תקופת הזכאות המיוחדת]. זכאי מיוחד שחלפה לגביו תקופת הזכות המיוחדת, תינתן לו ההטבה באופן יחסי, בשיעור שיחסו למלוא ההטבה הוא כיחס שבין דרגת אי כושרו להשתכר או שיעור קצבת עידוד לעבודה החל לגביו לפי סימן ז'- לבין מאה.	220א.	" השוואת דינים "
הוספת סימן ז'	10.	אחרי סימן ו' לחוק העיקרי יבוא -

"סימן ז': עידוד לעבודה"

(א) בר ותק, שיש לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד, יהיה זכאי לקצבה חודשית כעידוד לעבודה, בגובה קצבת הנכות הכללית המשתלמת לנכה, כשהיא מוכפלת בשיעור החל לגביו, בהתאם להכנסתו, לפי היחס שבין הקצבה המופחתת החלה לגביו ובין הקצבה הקובעת.

(ב) לענין הוראות סעיף קטן (א), יחולו השיעורים הנקובים בחלק א' של לוח ח'2 לגבי בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת כמשמעם בסעיף 202; לגבי מי שאינו בעל ליקוי כאמור, יחולו השיעורים הנקובים בחלק ב' של הלוח האמור.

(ג) לא תשולם גמלה הפחותה מ-

(1) לגבי נכה שיש לו בן זוג ושני ילדים, אשר משתלמת בעדם תוספת תלויים כמשמעה

בסעיף 200, ושחלים לגביו השיעורים הנקובים בחלק א' של לוח ח'1 – 42% מהקצבה הקובעת;

(2) לגבי נכה כאמור בפסקה (1) שחלים לגביו השיעורים הנקובים בחלק ב' של לוח ח'1 – 48% מהקצבה הקובעת.

(3) לגבי כל נכה אחר- 200 שקלים חדשים; הסכום האמור יעודכן במועדים ובשיעורי העדכון של הסכום הבסיסי."

(ד) בסימן זה "בר ותק" – מבוטח, שכתוצאה מליקוי היה זכאי לקצבת נכות בתקופה של 12 חודשים רצופים, בתנאי לפני שזכאותו לקצבת נכות חדלה, רק מחמת כושרו להשתכר."

(ה) הקצבה המופחתת החלה על נכה תהיה הקצבה הקובעת פחות הסכום המתקבל מסך מכפלות השיעורים הנקובים בטור א' שבלוח ח'2, בחלקי ההכנסה הנקובים בטור ב' בלוח האמור."

11. אחרי לוח ח' לחוק העיקרי יבוא - **הוספת לוחות ח'1- ח'2**

**"לוח ח'1
(סעיפים 201, 209)**

חלק א'

בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת

טור א'	טור ב'
שיעור הניכוי באחוזים	גובה ההכנסה
0	על חלק ההכנסה שעד 17% מהשכר הממוצע
20	על חלק ההכנסה שמעל 17% ועד 25% מהשכר הממוצע
30	על חלק ההכנסה שמעל 25% ועד 48% מהשכר הממוצע
40	על חלק ההכנסה שמעל 48% ועד 60% מהשכר הממוצע

חלק ב'

מי שאינו בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת

טור א'	טור ב'
שיעור הניכוי באחוזים	גובה ההכנסה
0	על חלק ההכנסה שעד 17% מהשכר הממוצע
30	על חלק ההכנסה שמעל 17% ועד 25% מהשכר הממוצע
40	על חלק ההכנסה שמעל 25% ועד 37% מהשכר הממוצע

**לוח ח'2
(סעיף 222ג')**

חלק א'

בר ותק בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת

טור א'	טור ב'
שיעור הניכוי באחוזים	גובה ההכנסה
85	על חלק ההכנסה שמעל 60% מהשכר הממוצע

חלק ב'

בר ותק שאינו בעל ליקוי חמור או בעל זכאות ממושכת

טור א'	טור ב'
שיעור הניכוי באחוזים	גובה ההכנסה
50	על חלק ההכנסה שמעל 37% ועד 58% מהשכר הממוצע
90	על חלק ההכנסה שמעל 58% מהשכר הממוצע".

12. תיקון חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 54) התשס"ב-2002, בסעיף 12 -

תיקון חוק
הביטוח
הלאומי
(תיקון מס'
54)

(א) בכותרת, בסופה יבוא "והוראת מעבר".

(ב) האמור בסעיף קטן (ד) יסומן "(1)" ואחריו יבוא -

"(2) על אף האמור בפסקת משנה (1), מי שמלאו לו 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה (להלן-גיל קצבת הזקנה) לפני יום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002), נקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר של 75% לפחות בתכוף לפני שהגיע לגיל קצבת הזקנה, ואין משתלמת לו פנסיה, תשולם לו גמלה נוספת לנכה. לעניין זה, לקצבת הנכות שתובא בחשבון לגביו תצורף קצבה חודשית נוספת בשיעורים הבאים, לפי העניין:

(א) מי שהגיע לגיל קצבת הזקנה ביום _____ (1 בינואר 2001) ולאחריו - קצבה חודשית נוספת בשיעורים הנקובים בסעיף 200א לחוק העיקרי (להלן בסעיף זה - השיעור המלא).

(ב) מי שהגיע לגיל קצבת הזקנה ביום _____ (1 בינואר 2000) ולאחריו - קצבה חודשית נוספת בשיעור של 80% מהשיעור המלא.

(ג) מי שהגיע לגיל קצבת הזקנה ביום _____ (1 בינואר 1999) ולאחריו - קצבה חודשית נוספת בשיעור של 60% מהשיעור המלא.

(ד) מי שהגיע לגיל קצבת הזקנה ביום _____ (1 בינואר 1998) ולאחריו - קצבה חודשית נוספת בשיעור של 40% מהשיעור המלא.

(ג) בסעיף זה-

"גמלה נוספת לנכה"- כהגדרתה בסעיף 251 לחוק העיקרי;
"קצבה חודשית נוספת"- כמשמעותה בסעיף 200א לחוק העיקרי;
"פנסיה" - הכנסה חודשית, למעט גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק זה לנכה, עקב פרישה מלאה או חלקית מעבודתו, לרבות כל אלה:

- (א) הכנסה כאמור המתקבלת או המופקת מחוץ לישראל;
- (ב) הכנסה כאמור המשתלמת בידי קופות גמל כהגדרתה בסעיף 180;
- (ג) הכנסה כאמור המשתלמת בידי מבטח כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981.

**תחילה
תחולה
והוראות
מעבר**

13. (א)

תחילתם של סעיפים 195, 200, 200א, 210, 202, 203, 209, 220א, סימן ז', לוח ח'1 ולוח ח'2 בחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 1 עד 11 בחוק זה, ביום _____ (להלן- יום התחילה),

(ב)

מבוטח שנקבעה לגביו דרגת נכות ערב יום התחילה, והיתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד ערב יום התחילה, יחולו לגביו הוראות סעיפים 195, 200, 200א, 210, 202, 203, ו-209 בחוק העיקרי, כנוסחם ערב יום התחילה או כנוסחם לפי חוק זה, לפי בחירתו. סעיף 11 בחוק זה יחול לגבי נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר של 75% לפחות, בתכופ לפני שהגיע לגיל קצבת הזקנה, אין משתלמת לו פנסיה כהגדרתה בסעיף האמור, וכל עוד שמתקיימים בו התנאים האמורים.

(ג)